

9 Οκτωβρίου 2013

ΚΑΠ μετά το 2014 με άμεσες ενισχύσεις και νέες άδειες φύτευσης για τους αμπελουργούς, προγράμματα προβολής προώθησης στο εσωτερικό της ΕΕ και επενδύσεις καινοτομίας για τους οινοποιούς

Σημαντικές αλλαγές επιφέρει η συμφωνία της 24ης Σεπτεμβρίου 2013 που αφορά την ΚΑΠ μετά το 2014, για τον αμπελοοινικό τομέα.

Αιτήματα φορέων όπως η Cora Cogeca στην οποία συμμετέχει η ΚΕΟΣΟΕ και συνέβαλλε στη διαμόρφωσή τους, έγιναν κυριολεκτικά στο παρά πέντε αποδεκτά, όπως προκύπτει από τις προτάσεις κανονισμών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Commission που εμπεριέχονται στα επίσημα πλέον έγγραφα εργασίας της τριλογίας.

Οι κυριότερες αλλαγές μερικές των οποίων ήταν ήδη γνωστές συνοψίζονται τις κατηγορίες των Άμεσων Ενισχύσεων, της Ενιαίας ΚΟΑ και του νέου σχήματος αδειοδοτήσεων για νέες φυτεύσεις αμπελώνων

ΑΜΕΣΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Οι αμπελουργικές εκτάσεις φυτεμένες με ποικιλίες οινοποιίας γίνονται επιλέξιμες στο σύνολο τους στο καθεστώς της βασικής και των άλλων ενισχύσεων εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση και εφόσον αποφασίσει σχετικά το Κράτος Μέλος.

Σύμφωνα με τις συζητήσεις που έχει πραγματοποιήσει η ΚΕΟΣΟΕ με το ΥΑΑΤ, δεν γεννάται θέμα ένταξης των οιναμπέλων στο καθεστώς των άμεσων ενισχύσεων δεδομένου ότι η έκταση του ελληνικού αμπελώνα που ανέρχεται σε 70.000 ha, αποτελεί απειροελάχιστη έκταση σε σύγκριση με τις επιλέξιμες εκτάσεις που λαμβάνουν σήμερα Άμεσες Ενισχύσεις και ανέρχονται σε 5.363.000 ha.

Η απόφαση ένταξης των εκτάσεων οιναμπέλων στο καθεστώς των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ ελήφθη κατά την υποβολή των προγραμμάτων Στήριξης περιόδου 2014-2018, όταν από το 2014 και μετά η Ενιαία Ενίσχυση παύει να καταβάλλεται από τον προϋπολογισμό του Εθνικού Φακέλου και μεταφέρεται στο καθεστώς των Άμεσων Ενισχύσεων που λαμβάνουν οι εκτάσεις με φυτική παραγωγή και οι βοσκότοποι.

Η αύξηση των επιλέξιμων εκτάσεων για Βασική Ενίσχυση μετά την ένταξη των οιναμπέλων ανέρχεται σε ποσοστό 1,31%. Το ποσοστό αύξησης εκτάσεων αυτό είναι μακράν μικρότερο του ποσοστού +35%, άνω του οποίου η πρόταση προβλέπει την μείωση των δικαιωμάτων, μέσω συντελεστού μείωσης για όλους τους γεωργούς. Η πρόβλεψη αυτή ετέθη από τους Γάλλους και τους Ισπανούς δεδομένου ότι η αύξηση των επιλέξιμων εκτάσεων για άμεσες ενισχύσεις με την είσοδο των εκτάσεων οιναμπέλων ως επιλέξιμων εκτάσεων για άμεση ενίσχυση στις χώρες αυτές είναι μεγαλύτερη από 35% από το 2014 και μετά (άρθρο 21.1 και 21.2).

Κατά τα άλλα θα ισχύσουν τα προβλεπόμενα με το νέο καθεστώς για τις άμεσες ενισχύσεις (πρασίνισμα, μικροί γεωργοί, plafond, κλπ.) χωρίς αυτό να σημαίνει ότι με την έκδοση των εφαρμοστικών κανονισμών δεν θα επέλθουν αλλαγές.

ΕΝΙΑΙΑ ΚΟΑ

Προβολή Προώθηση στο εσωτερικό της ΕΕ

Μετά από οκτώ χρόνια προσπαθειών η τριλογία συμπεριέλαβε στην πρόταση κανονισμού την ένταξη προγραμμάτων προβολής και προώθησης οίνων στο εσωτερικό της ΕΕ δηλαδή δράσεις προβολής στα Κράτη Μέλη με σκοπό την ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση οίνου και σχετικά με τα συστήματα που αφορούν ονομασίες προέλευσης και γεωγραφικές ενδείξεις (άρθρο 43.1α).

Οι υπόλοιπες πρόνοιες είναι όμοιες με αυτές που ήδη είναι γνωστές για τα προγράμματα προβολής προώθησης οίνων σε Τρίτες Χώρες.

Ουσιαστικά δηλαδή μεταφέρονται στον Εθνικό Φάκελο δράσεις που μπορούσαν κυρίως επαγγελματικοί φορείς να υλοποιήσουν μέσω του ΚΑΝ(ΕΚ) 3/2008, με τη διαφορά ότι δικαιούχοι πλέον θα είναι οι ίδιοι που υλοποιούν προγράμματα προβολής προώθησης σε Τρίτες Χώρες.

Καινοτομία στον τομέα Οίνου

Με την πρόταση της τριλογίας μπορεί πλέον μέσω του Εθνικού Φακέλου (νέο μέτρο) να παρέχεται στήριξη για υλικές ή άυλες επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη νέων προϊόντων, επεξεργασιών και τεχνολογιών που αφορούν τα οινικά προϊόντα (άρθρο 43α).

Οργανώσεις Παραγωγών

Από 1/1/2016, οι Οργανώσεις Παραγωγών του αμπελοοινικού τομέα, έχουν τα ίδια προνόμια με αυτά που απολάμβαναν οι Οργανώσεις Παραγωγών των οπωροκηπευτικών, με την επιπρόσθετη πρόνοια δημιουργίας δομών εμπορίας. Εξυπακούεται ότι και οι συστηνόμενες Οργανώσεις Παραγωγών στον αμπελοοινικό τομέα θα επιδοτούνται για τα 5 πρώτα έτη λειτουργίας τους, όπως αυτές των Οπωροκηπευτικών.

Ασθένειες Ξύλου – Αναδιάρθρωση

Η στήριξη για την αναδιάρθρωση περιλαμβάνει επιπλέον από το 2014 και μετά την δράση επαναφύτευσης αμπελώνων μετά από υποχρεωτική εκρίζωση για λόγους υγείας ή φυτοϋγειονομικούς λόγους, εφόσον υπάρχει σχετική εντολή από την Αρμόδια Αρχή του Κράτους Μέλους. Πρόκειται για τη δυνατότητα των αμπελουργών να προβαίνουν σε επιδοτούμενη αναδιάρθρωση όταν ο αμπελώνας έχει προσβληθεί από ασθένειες που επηρεάζουν το φυτικό κεφάλαιο της αμπέλου (νηματώδεις, ίσκα, κλπ).

Διατάξεις για το νέο σχήμα Αδειοδοτήσεων νέων φυτεύσεων μετά την 1/1/2016

Όπως είναι γνωστό από 1/1/2016, τα Κράτη Μέλη δύνανται να χορηγούν άδειες φύτευσης για οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου, που ισοδυναμούν στο 1% της συνολικής επιφάνειας αμπελών κάθε Κράτους Μέλους.

Αυτό σημαίνει ότι κάθε χρόνο περίπου 7.000 στρέμματα θα χορηγούνται στους αιτούντες ως νέες άδειες φύτευσης μέχρι το 2020, χρονολογία κατά την οποία θα υπάρξει επαναξιολόγηση του συστήματος χορήγησης αδειών.

Κάθε Κράτος Μέλος θα μπορεί να χορηγήσει εκτάσεις λιγότερες από 1% μετά από αιτιολογημένη απόφαση που μπορεί να αναφέρεται στην προστασία ζωνών ΠΟΠ ή περιοχών ΠΓΕ, ή στην αποφυγή υπερπροσφοράς ή υποτίμηση των ΠΟΠ ή ΠΓΕ.

Κάθε έτος, εάν οι αιτήσεις για νέες άδειες είναι λιγότερες σε έκταση από το εγκεκριμένο ποσοστό που ισοδυναμεί και αυτό σε συγκεκριμένη έκταση, τότε όλες οι αιτήσεις γίνονται δεκτές.

Αν η συνολική έκταση των αιτούντων άδεια νέας φύτευσης υπερκαλύπτει την έκταση που δικαιούται το Κράτος Μέλος για νέα φύτευση, τότε το Κράτος Μέλος θα προβαίνει σε αναλογική κατανομή σε όλους τους αιτούντες, βάσει όμως κριτηρίων προτεραιότητας όπως:

- νεοεισερχόμενοι
- περιοχές αμπελώνων που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος
- περιοχές αναδασμού
- περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα
- βιωσιμότητα
- ανταγωνιστικότητα
- βελτίωση ποιότητας γεωγραφικών ενδείξεων
- αύξηση μεγέθους μικρών εκμεταλλεύσεων

Το Κράτος Μέλος μπορεί να λάβει υπόψιν του συστάσεις οι οποίες θα υποβληθούν από αναγνωρισμένες επαγγελματικές Οργανώσεις όπως η ΚΕΟΣΟΕ, να περιορισθούν οι φυτεύσεις.

Η άδεια φύτευσης θα έχει ισχύ για 3 χρόνια και δεν θα είναι μεταβιβάσιμη, ενώ δικαιούχοι θα είναι και αυτοί που αναλαμβάνουν υποχρέωση εκρίζωσης ισοδύναμης έκτασης, χωρίς βέβαια πριμοδότηση εκρίζωσης.

Τέλος τα δικαιώματα που θα κατέχουν οι παραγωγοί την 1/1/2016 και προέρχονται από το προηγούμενο καθεστώς, μπορούν να μετατραπούν σε άδεια φύτευσης εφόσον ο αμπελουργός υποβάλλει αίτημα μέχρι 31/12/2015, με δυνατότητα παράτασης από το Κράτος Μέλος έως τις 31/12/2020.

Από 1/1/2016 τα σημερινά δικαιώματα φύτευσης πιθανότατα θα μετατραπούν σε άδεια φύτευσης, αφού πλέον το σημερινό δικαίωμα θα μεταβιβάζεται μαζί με την έκταση και δεν θα είναι ανεξάρτητο από αυτήν, όπως σήμερα. Το γεγονός αυτό θα σημαίνει ότι από 1/1/2016 εφόσον εκριζωθεί ο αμπελώνας ή εφόσον εγκαταλειφθεί το δικαίωμα φύτευσης χάνεται μαζί με την έκταση. Σε περίπτωση όμως μεταβίβασης είναι αυτονόητο ότι η έκταση μεταβιβάζεται μαζί με το δικαίωμα.

Μεγάλο θέμα συνεπώς δημιουργείται με τα λεγόμενα αδρανή δικαιώματα (κυρίως τα δικαιώματα που υπάρχουν σήμερα από εγκατάλειψη αμπελώνων ή εκρίζωση χωρίς να δηλωθούν στις ΔΑΟΚ) τα οποία αν δεν ενεργοποιηθούν για επαναφύτευση από τους αμπελουργούς μέχρι την ημερομηνία που θα ορίσει το Κράτος-Μέλος θα χαθούν οριστικά (άρθρο 54).